

z boljšim in večjim izvozom nego lanske leto.

Jugoslovanski vinogradniki se že pogajajo z ozirom na izvoz letošnjega pridelka. Količinski izgledi za Banat niso tako zadovoljivi, kakor se je prvotno domnevalo. Banat še hrani v zalogi mnogo lanske robe. Dalmacija pričakuje bogato trgateg. Po sedanjem stanju bodo imeli dalmatinski vinogradniki premalo posode.

Zelo ugodno se glasijo trgatvena poročila iz Rumunije. Kljub bogati bratvi pa se je bati, da bo izvoz rumunskih novih vin otežkočen radi tega, ker bodo sedmograška kvalitetna vina izpodrivala cenejša madžarska in italijanska.

V Italiji so imeli zadnje dni precej dežja. Radi mokrote je izginila škoda, s katero je grozila suša. Radi trajajočih nalivov se je pojavila po nekaterih krajih grozdna bolezen. Italijanska vina v ceni vedno padajo. Iz Italije prihajajo poročila o kupčijah z letošnjim pridelkom in je cena 8 lir za hektoliterški grad. Izgledi na letošnjo trgateg so

v splošnem dobri. V Piemontu vinski trg počiva. Italijansko namizno grozdje se prodaja po 100—120 lir metercent. Vinogradi na otoku Sicilija trpijo radi stalne suše.

Vinske cene na Francoskem so se utrdile. Na južno francoskem vinskem trgu je opaziti prevrat za 10 frankov pri hektolitru. Izgledi na trgateg so najboljši. Na nekaterih krajih že trgajo. Nova francoska vina bodo močnejša z ozirom na alkohol od lanskih. Po zgodnjih francoskih moštih ni nobenega povpraševanja. Trgovina s starimi vini se giblje le neznatno.

Španija pred bogato trgatvijo. Trgovina počiva. Inozemstvo se prav nič ne zanima za lanska španska vina, niti Francija ne. Cene padajo.

Trgateg v Severni Afriki je pričela in sicer 20. avgusta v pokrajini Tunis, nekaj dni pozneje v Alžiriji in Eudemiji. Severnoafriška vina bodo letos izborna, izvzemši ona v Mitidji, kjer je napravil razni mrčes ogromno škodo.

*

Vinogradnik Rob. Košar:

Nova pota slovenskega vinogradništva.

Stara pota vinogradništva.

Ko je pred 50—60 leti trtna uš uničila naše stare nasade, so nas strokovnjaki začeli učiti, kako se z regulanjem pripravi zemlja za nove gorice, kako se cepi ameriška podlaga, kako je oskrbovati trsnice, saditi novo trto itd. K temu še je prišel pouk o zatiranju peronospre in pepela, koji bolezní sta bili povsem nova prikazen. Vse smo se naučili, vse smo prestali, in danes imamo hvala Bogu prenovljene gorice. Kriza, ki je nastopila pred desetletji v našem vinogradništvu, je srečno premagana. Obilo vina nam zraste v teh novih nasadih; samo prodati ga več ne moremo po primernih cenah. Nastala je kriza vina, največ vsled preobrata po svetovni vojni.

Stari vinski trgi proti severu, posebno v sedanje dežele Nemške Avstrije so se nam skoraj zaprli z novimi dr-

žavnimi in carinskimi mejami, in naši stari odjemalci, ki so stoletja hodili k nam po vino, izostajajo, ker si radi visoke carine, večjih stroškov za potovanje, pomanjkanje gotovine itd, ne morejo več založiti kleti z našimi priljubljenimi vini, kakor nekoč pred vojno. Saj pridejo samo stroški za prevoz, carine in trošarine enega vagona vina do Gradca na približno 45.000 Din. Take stroške prenese samo najfinejše blago.

Pa tudi na notranjem trgu Jugoslavije, da niti v Sloveniji se ne morejo uveljaviti tako, da bi se lajšala težka kriza naših vin, ker imamo iz juga države val nadprodukcije večinoma nekvalitetnih vin, ki se je prej iztekal v nevinorodne pokrajine bivše monarhije. Našim slovenskim kvalitetnim vinom se godi sedaj, kakor inteligenci v boljševiški Rusiji.

niso dali, da bi bili posvarili plemenito družbo, ki je gori nad njimi še vedno kričala zmago in slavo.

»Izdani smo —! Reši se, kdor se more!« so ponavljali in planili k vratom.

»Prepozno —!« je viknil Siva glava in s trepetajočimi rokami zadrževal tovariše. »Za menoj so —!«

»Kateri? Kdo —?« so hripavo povpraševali.

»Policija!«

»Beži! Policija —!« je kriknil Beli kljun bahavo. »Korzikanec je mrtev! Čemu bi se bali še policije?«

Medtem je že zavalovela groza tudi po gornjih sobah. Kakor mrzla, ledena megla je legla na razposajeno gručo plemičev, gospodov in dam, ki so stali pri stopnicah in vse vprek govorili.

»Izdani smo —!«

»Ste čuli?«

Nekdo je tako vprašal in v hipu je onemela prešerna veselost kakor bi jo bil zadušil strupen plin, le plašno šepetanje je še šuštel po gostem zraku.

»Kdo pravi —?«

»Oni spodaj!«

Planili so po stopnicah, nekdo je hlastno za-

S cenami tudi ne morejo iti več navzdol, ako še hočemo količkaj uspešno gospodariti. Naše gorice, ležeče v strogo alpskih razmerah, ne rodijo tako obilno, kakor na primer one v Banatu. Mi smo veseli, če pridelamo na oral povprečno štiri do pet polovnjakov, dočim pravijo v južnih krajih, da so imeli sredno letino, če so dobili 12 do 15 polovnjakov. Zanimivo je tudi, ako si ogledamo pred vojno in povojno ceno teh vin. Mi smo dobili pred vojno povprečno 30 do 40 h. za naša vina, dočim je stal banatčan 6 do 10 h. Danes pa stane isto vino 2 do 3 Din; naša povprečna vina pa komaj 4 do 5 Din. Pred vojno si kupil lahko za liter slovenskega vina 4 do 5 litrov banatčana, danes pa sta skoraj iste vrednosti. Da se slovensko vinogradništvo v takih razmerah ne more razvijati, in da mu preti siguren pogin, je umevno. Praktično je za naše vinogradništvo ta kriza vina skoraj istovetna s krizo naših vinogradov ob času filoksere. Pred leti nismo imeli vina za prodati, danes po rekonstrukciji goric pa imamo dovolj vina, toda brez prave cene. Filoksere se je preselila. Začela je napadati produkt naših goric — naše vino, ako se mi dovoli ta primer. Cene naših vin hiraajo in pešajo od leta do leta, kakor nekoč stari nasadi.

In zopet slišimo razne nasvete za odpravo te krize: eni hočejo z intenzivnejšim delom in bogato rodecini sortami zvišati donos goric, a ne pomislijo, da škodujejo s tem kvaliteti. Kvantitete imamo danes itak dovolj v državi. Drugi hočejo zopet preti na gojenje namiznega grozdja, kojega pa imajo južni kraji s toplejšim podnebjem že itak za tri do štiri tedne prej nego mi, in bi se toraj visoke cene za prvo grozdje že davno znašle v drugih žepih; tretji hočejo vpeljati brezalkoholno industrijo, za katero pa bi bilo naše kvalitetno grozdje, po mojem mnenju, predrago in večkrat celo neprimerno; četrti fantazirajo o izdelavi šampanjca; peti želijo saditev črešenj, marelic itd.

Mož v sivi suknji.

Roman iz Napoleonove dobe. — Angleški spisala B. Orczy. — Prevedel Paulus.

(Dalje.)

Navdušeni klici so odmevali od kleti do podstrešja. Tudi Beli kljun in njegovi tovariši spodaj v pritličju so se z grmečimi basi pridružili splošni veselosti. Zastor negotovosti se je dvignil, jasno in odkrito je bilo pozorišče nove dobe. Navdušenje je kipelo, smeh je donel po nizkih, umazanih prostorih.

In tedaj, ko je bilo navdušenje na vrhuncu, so se hišna vrata sunkoma odprla in Siva glava je sopihajoč, brez sape, s trepetajočimi koleni in tresočimi se rokami omahnil v vežo ter padel tovarišem v naročje.

»Izdani smo!« je hlastnil. »Za nami so! Reši se, kdor more!«

»Izdani smo!« Strašni, neprestano se ponavljajoči krik zarotnikov, ki kujejo in spletkarijo v temi in se prestrašijo vsake roke, ki bi pograbila za njimi —! Vajeni so bili te večne bedeče nevarnosti, ki je visela nad njimi tudi kadar so se čutili najbolj varne, niti za trenutek se niso pomišljali, niso povpraševali, niti toliko časa si

»Kupite zato knjigo HMELIJARSTVO! Slove Din 50, vezano Din 60. Dobl se v črtilovi tiskarni v Mariboru.

Hmeljarstvo nese, avasmo otemu, ki zna kmeljarit in hmelj pro-

Ne dvomim, da ti nasveti ne bi pomagali enemu ali drugemu vinogradniku — posamezniku na konja, ogromna večina pa bi stradala naprej, ker okrog 35.000 oralov z žlahtnim trsjem nasejanih vinogradov v Sloveniji, se ne ne bi moglo kar tako prilagoditi enemu ali drugemu nasvetu. In zakaj smo pred leti zabili milijone in milijone narodnega premoženja v prenovljenje novih goric, ako se hočemo sedaj izneveriti staremu idealu? Zakaj smo naše gorice zasadili z žlahtnim trsjem, ako hočemo sedaj vreči puško v koruzo, ne da bi prej poskušali izbiti iz njih, po novih metodah, one žlahtne kapljice, ki se danes še plačujejo po primerni ceni in se bodo plačevale, dokler se bo pilo vino v Jugoslaviji, Nemški Avstriji, na Češkem in Poljskem.

Že ob obnovi naših goric smo imeli pred očmi pridelovanje — kvalitetnih vin. Sadili smo vse takrat znane in za naše podnebje najbolj odgovarjajoče žlahtne trte, žalibog še v mešanih nasadih, ker nam je primanjkovalo cepčenk in izkustva, in smo bili še vsi učenci novih razmer. Kdor pa ima danes večje nasade šipona, rizlinga, traminca, muškata silvanca, burgundca itd., pa še pride vedno na svoj račun in vino mu ne zastari v kleti. Vprašanje kvalitete je postalo še le sedaj v teh težkih in novih razmerah, uprav aktuelno. Podzavestno smo čutili že ob času filoksera, da leži naša bodočnost edino le v tem vprašanju, ker sicer ne bi forsirali za naše kraje sajenja najžlahtnejšega trsja. V teh nasadih in rodečem žlahtnem trsju imamo danes po mojem mnenju kapital za bodočnost. Božja previdnost nas je postavila na zemljo, ki zamore z vsemi svojimi produkti konkurirati le na podlagi kvalitete. Pred in med vojno nismo izrabljali tega položaja, ker smo vino vedno lahko prodali po primernih cenah. To nam je zadostovalo. Glavna stvar je bila produkcija. Za izbiranje in sortiranje, trpiziranje in požlahtenje produkta se nismo toliko brigali, kaj še da bi se zanimali za trg,

kakor se prej tudi nismo brigali za našo — valuto. In tako imamo danes žlahtnega grozdja dovolj, žlahtnega vina pa premalo in tega ne poznamo v podrobnosti. Skrbeti za trg in odtok naših kvalitetnih vin, je naloga naših prihodnjih let. Težišče našega vinogradništva se je spremenilo: ne leži več v produkciji kot taki, ampak v stremljenju po ugodni prodaji tega kar produciramo. In z našimi vini bi se lahko postavili pred svetom. Pomislimo samo, kako sloveča vina so znali pred vojno ustvarjati nekateri posamezni vinogradniki iz našega domačega grozdja, kakor na primer Klajnossek v Ljutomerskih goricah ali Rudl na haloških tleh. Ta žlahtna in okusna vina so šla dobro in po lepih cenah v promet. Posebno danes bi se zopet rentirala, ker primanjkuje kvalitete na trgu, oziroma je tako slaba in čifutska, da bi se dala kmalu izpodrinuti.

Kažipot v boljše bodočnost.

Dvojna je bodoča naloga našega vinogradništva, ako se hoče obdržati na zeleni veji: Prvič, da skuša iz sedanjih žlahtnih trt dobiti čim žlahtnejše vino. Drugič, da skrbi za odtok teh žlahtnih vin potom trgovine.

Toda kdo naj skrbi za zbiranje, sortiranje, požlahtnjevanje in umno kletarenje naših predvsem kmetskih vin? Odgovor ni težak: Vinogradniki morajo sami vzeti to delo v roke, kakor so nekoč sami regulili in sadili toda v okvirju krajevnih vinarskih zadrug. Te podeželske zadruge bi naj bile manjšega obsega, po okoliših z istim tipičnim vinom. Pred vojno sem videl na primer devet posestnikov, ki so delali skupno brez zadruge, toda v združnem smislu na ta način, da so v zaupanju drug drugemu, prešli iz vseh devetih goric zbrani rizling ter ga spravili v klet enega posestnika, pri katerem se je prešalo. Na drugi preši so stisnili zbrani veltinec, na tretji burgundec. Tako so si iz devetih goric zbrali sortirano blago, in na zunaj so praktično predstavljali vinogradno veleposestvo, kajti

vseh devet kmetskih vinogradnikov je imelo skupaj toliko goric, kakor sosedni graščak. Kakor se je temu izplačalo sortiranje in umno kletarstvo, tako se je izplačalo tudi tem posestnikom vsled njihovega skupnega in složnega dela. Vprašal sem jih, kako pa vedo, koliko vina ima eden ali drugi? To je lahko, so rekli, ker grozdje najprej stehamo in ko še zmerimo mošt, pa si že preračunimo, koliko pride na vsak kilogram odganega grozdja. Pa saj tudi jabolka izbiramo. Na trge pride najlepše in najboljše blago. Čudno, da bi se ravno pri grozdju zbal izbiranja in sortiranja.

Renske zadruge v Nemčiji delajo v istem smislu že desetletja. Tam imajo skupne preše in kleti, kamor vinogradniki glasom dogovora pripeljejo na določeni dan svoje izbrano grozdje, ki se vsakemu posamezniku takoj izpreša in izmeri, pričujoči kemik pa določi vsakemu moštu sladkor, kislino in ekstrakt. Vinogradnik dobi takoj na roko polovico ali dve tretjini moštne vrednosti, ki se je prej določila na združnem občnem zboru, ostanek pa tedaj, ko je vso vino prodano. Celi vinarski okoliš delajo tako že leta in leta v najlepši slogi in vsi so zadovoljni in vinogradništvo prospeva. V Srbiji imajo več sličnih zadrug, ki delajo v splošno korist vinogradnikov, kakor na primer ena izmed največjih v Smederevem. Madžari in Rumuni delajo isto in tudi pri nas bomo morali začeti hoditi nova pota, kajti pridelati je danes zmeroma lahko, toda prodati je težko. Lahko in z dobičkom pa se da prodati samo dobro blago, in za tako blago naj skrbe naše podeželske zadruge. Morda bi potem celo nastala kriza na vinskem trgu vsled pomanjkanja kvalitetnih vin. Študirajmo to vprašanje. Naj se nas ne loteva strah pred novim delom, ki ne bo tako težko, kakor ono ob času obnove naših goric. Ne pustimo, da bi propadle naše lepe slovenske gorice in da bi se iz njih izselila tisočletna pozija in bi zmanjkalo kruha tisočim, desetstisočim družinam.

piral okna. Eden se je sklonil čez ograjo in zaklical:

»Beli kljun! Ste vi? Kaj je?«

»Policija nam je za petami!« je besno zaklel Beli kljun.

»Policija —?« je vpil oni na stopnicah. »Kaj je! Korzikanec je mrtev in —.«

»Čujte —!« je siknil nekdo spodaj.

Vsi so pridrževali sapo in poslušali.

Glasovi so prihajali v hišo, ki so bili vsem le vse preveč razumljivi. Ljudje so stali zunaj pred vraty na ulici, nagla, rezka povelja so donela, jeklo je žvenketalo, konji so topotali po tlaku in hrzali.

»Ampak — če je uzurpator mrtev!« je kljubovalno kriknul ženski glas.

»Ni mrtev!« je odločno poudaril Siva glava.

»Ni mrtev —? Ampak požar —?!«

In kot bi hotel pritrditi tem besedam, je v vitem hipu planil silen plamen v nebo, tako žareč, da je vkljub zadelanim oknom posvetil

Obenem se je čulo odnekod z ulice zateglo vzklikanje. Vse glasneje in glasneje je prihajalo, vse mesto je napolnilo, oglušujoče je že bilo. Krik in vik je pretresal zrak, razburjeni so letali ljudje sem ter tja, vpili: »Živelci cesar!« in peli marsel-

laiso. Konji so skokoma pritopotali mimo, kolesa so ropotala po tlaku, pri gradu so zapeli rogovi.

In smrtna tihoča je legla na zapuščeno hišo v Židovski ulici, nema, v bledem strahu se je gnetla družba zarotnikov. Kaj se je zgodilo —? Nihče ni niti slutil, kaj je bilo. Le eno so vsi vedeli, — Napoleon je po nerazumljivem čudežu ostal živ. In policija je bila pred durmi.

»In Livardot —? Kje je Livardot —?« so trepetaje popraševale blede ustnice.

Pa na to vprašanje niti Siva glava ni vedel prav kaj odgovoriti. Prižgala da sta vrvice, je pripovedoval, in čakala in nato da mu je Livardot naročil, naj se vrne v Židovsko ulico in naj počaka nanj. Pa da naj bodo prijatelji dobre volje in naj čakajo pri polnih vrčih, da se bo smodnik užgal.

On — Siva glava — da je naglo odšel, pa ravednost ga je zadržala, obstal je in čakal, da počti. Po eksploziji pa je koj odšel v mesto.

In ko je prišel v Židovsko ulico, je pravil dalje, je našel v njej policijo. Čul je šepet, kratka povelja in naročevanja, in iz njih posnel, da namerava policija vdreti v skrivališče. Izprva se ni dosti zmenil za to. Saj je bil Korzikanec mrtev!

Izšel je I. in II. zvezek!

Res niste še našli ročiči

Karl Mayeva knjige?

Ne čakajte, dokler se še dobi. Nad 1000 knjig že razprodanih, ostanele bo kmalu! Pišite Tiskarni sv. Cirila v Mariboru.